

ARTICOLE

FIDEIUSIUNEA SIMPLĂ ȘI CEA SOLIDARĂ – O
VEDERE DE ANSAMBLU

DOI: 10.24193/SUBBIur.69(2024).2.2
Data publicării online: 31.12.2024

Adrian TAMBA*

Motto: „Il faut distinguer entre le cautionnement simple [...] et le cautionnement solidaire ...”¹

Rezumat: Lucrarea noastră pune în lumină fideiusiunea simplă și pe cea solidară. Ea este împărțită în nu mai puțin de patru porțiuni. Prima parte constă în niște cuvinte introductive. Cea de-a doua se concentrează asupra fideiusiunii simple; aici sunt avute în vedere beneficiile de discuțiune și de diviziune. Partea a treia are de-a face cu fideiusiunea solidară. Finalul este format din extrem de scurte concluzii.

Cuvinte cheie: fideiusiune simplă, fideiusiune solidară, beneficiu de discuțiune, beneficiu de diviziune.

---

* Lect. univ. dr. Adrian TAMBA, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, e-mail: adrian.tamba@law.ubbcluj.ro, <https://orcid.org/0000-0001-8328-3517>.

¹ L. AYNES, P. CROCQ, A. AYNES, Droit des sûretés, 16e édition, LGDJ, Paris, 2022, p. 77.

THE SIMPLE SURETYSHIP AND THE SOLIDARY SURETYSHIP – AN OVERVIEW

Abstract: Our paper highlights two types of suretyship: the simple one, and the solidary one. The current work is divided in no less than four parts. The first part consists of some introductory words. The second portion focuses on the simple suretyship; this is where the benefits of discussion and division are taken into account. The third part deals with the solidary suretyship. Our research ends with some very brief conclusions.

Keywords: simple suretyship, solidary suretyship, benefit of discussion, benefit of division.

Cuprins

Cuprins.....	34
I. Vocabule de început.....	35
II. Fideiusiunea simplă.....	37
III. Fideiusiunea solidară.....	46
Concluzii	52

I. Vocabule de început

1. În principiu, fideiusiunea este simplă². Într-adevăr, în regulă generală, fideiusiunea este simplă, pentru că angajamentul solidar al fideiusorului cu debitorul principal este o excepție³. Fideiusiunea solidară este, în drept, excepțională: ea presupune o convenție specială⁴. În fapt, fideiusiunea este, foarte des, solidară, întrucât fideiusiunea simplă nu este „simplă” pentru creditor⁵. Distincția dintre fideiusiunea simplă și cea solidară revelează un anumit divorț între practică și lege⁶. În practică, fideiusiunea simplă, adică non-solidară, este rarisimă⁷. Stipulația de solidaritate îi permite creditorului să crească eficacitatea garanției, în aceea că ea este exclusivă de anumite

---

² L. AYNES, P. CROCQ, A. AYNES, *Droit des sûretés*, 16e édition, LGDJ, Paris, p. 77 („*En principe, le cautionnement est simple*”).

³ V. KARIM, *Les cautionnements en droit québécois. Les cautionnements en droit civil. Les cautionnements prévus dans le Code de procédure civile. Les cautionnements dans les contrats de construction*, 2e édition, Wilson & Lafleur, Montréal, 2022, p. 49, nr. 166 („*En règle générale, le cautionnement est simple puisque l'engagement solidaire de la caution avec le débiteur principal est une exception*”).

⁴ L. AYNES, P. CROCQ, A. AYNES, op.cit., p. 77 („*Le cautionnement solidaire est, en droit, exceptionnel : il suppose une convention spéciale*”).

⁵ L. AYNES, P. CROCQ, A. AYNES, op.cit., p. 77

(„*En fait, le cautionnement est très souvent solidaire, parce que le cautionnement simple n'est pas « simple » pour le créancier ...*”).

⁶ J. FRANÇOIS, *Les sûretés personnelles* [Droit civil (sous la direction de Ch. Larroumet), tome VII], Economica, Paris, 2004, p. 34, nr. 47 („*La distinction du cautionnement simple et solidaire révèle un certain divorce entre la pratique et la loi*”).

⁷ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 34, nr. 47 („*En pratique, le cautionnement simple, c'est-à-dire non solidaire, est rarissime*”).

mecanisme protectoare prevăzute de legiuitor în favoarea fideiursorului⁸. Astfel, de fiecare dată când este în măsură s-o facă, anume, dacă fideiusiunea este convențională, creditorul îi cere fideiursorului un angajament solidar⁹.

Diferențele între fideiusiunea simplă și fideiusiunea solidară poartă esențialmente asupra efectelor garanției¹⁰. Fideiusiunea simplă conferă două avantaje, în comparație cu fideiusiunea solidară: beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune¹¹. Bineînțeles, fideiursorul simplu îi poate opune creditorului ce-l urmărește beneficiile de discuțiune și de diviziune¹².

Studiul nostru va continua cu prezentarea fideiusiunii simple (*infra.*, nr. 2-4). Apoi, lucrarea de față va zăbovi asupra fideiusiunii solidare (*infra.*, nr. 5-9). Finalul va consta în foarte scurte concluzii (*infra.*, nr. 10).

---

⁸ Ph. SIMLER, *Cautionnement. Garanties autonomes. Garanties indemnitaires*, 5e édition, LexisNexis, Paris, 2015, p. 94, nr. 86 („*La stipulation de solidarité permet au créancier d'accroître l'efficacité de la garantie, en ce qu'elle est exclusive de certains mécanismes protecteurs prévus par le législateur au profit de la caution*”).

⁹ Ph. SIMLER, *op.cit.*, p. 94-95, nr. 86 („*Ainsi, chaque fois qu'il est en mesure de le faire, c'est-à-dire lorsque le cautionnement est conventionnel, le créancier exige-t-il de la caution un engagement solidaire*”).

¹⁰ Y. PICOD, J.-J. ANSAULT, *Droit des sûretés*, 4e édition mise à jour, PUF, Paris, 2022, p. 50, nr. 24 („*Les différences entre le cautionnement simple et le cautionnement solidaire portent essentiellement sur les effets de la sûreté ...*”).

¹¹ A. CUNY de la VERRYERE, V. De MEESTER, *Sûretés & garanties au Grand-Duché de Luxembourg*, 2e édition, Larcier, 2019, p. 42, nr. 58 („*Celui-ci (i.e., le cautionnement simple; nota ns., A.T.) confère deux avantages en comparaison du cautionnement solidaire: le bénéfice de discussion ... et le bénéfice de division ...*”).

¹² Ph. SIMLER, Ph. DELEBECQUE, *Droit des sûretés et de la publicité foncière*, 8e édition, Dalloz, Paris, 2023, p. 58, nr. 64 („*... la caution simple peut opposer au créancier poursuivant ... les bénéfices de discussion et de division ...*”).

II. Fideiusiunea simplă

2. Fideiusiunea simplă îi procură fideiusorului două mijloace de apărare, beneficiile de discuțiune și de diviziune, care întârzie și diminuează ceea ce creditorul poate să-i reclame¹³. Sigur, nu strică să fim conștienți de faptul că fideiusorul este ținut la toată datoria prin adjuncțiune și nu prin solidaritate¹⁴; un asemenea fideiusor este zis simplu¹⁵. Reținem, desigur: în fideiusiunea simplă, fideiusorul poate să-i opună creditorului beneficiul de discuțiune și, în caz de pluralitate de fideiusori, beneficiul de diviziune¹⁶.

3. Beneficiul de discuțiune. Un astfel de beneficiu își găsește consacrarea în varii Coduri civile, precum cel francez, din Quebec, luxemburghez și român.

---

¹³ M. BOURASSIN, *Droit des sûretés*, 8e édition, Dalloz, Paris, 2024, p. 238 („... le cautionnement simple procure à la caution deux moyens de défense, les bénéfiques de discussion et de division, qui retardent et diminuent ce que le créancier peut lui réclamer ...”).

¹⁴ M. BOURASSIN, op.cit., p. 88, nr. 126 („La caution est tenue à toute la dette par adjonction, et non par solidarité”).

¹⁵ M. BOURASSIN, op.cit., p. 88, nr. 126 („Une telle caution est dite simple”).

¹⁶ P. TAFFOREAU, C. HÉLAINE, *Droit des sûretés. Sûretés personnelles et réelles*, 2e édition, Bruylant, Bruxelles, 2023, p. 82, nr. 92 („Dans le cautionnement simple, la caution peut opposer au créancier le bénéfice de discussion ... et, en cas de pluralité de cautions, le bénéfice de division ...”).

Art. 2305 alin. (1) C.civ.fr. sună în felul următor: „*Le bénéfice de discussion permet à la caution d’obliger le créancier à poursuivre d’abord le débiteur principal*”¹⁷ (beneficiul de discuțiune îi permite fideiusorului să-l oblige pe creditor să-l urmărească, în primul rând, pe debitorul principal; t.n.).

Art. 2347 alin. (1) C.civ.q. prevede: „*La caution conventionnelle ou légale jouit du bénéfice de discussion, à moins qu’elle n’y renonce expressément*”¹⁸ (fideiusorul convențional sau legal se bucură de beneficiul de discuțiune, cel puțin dacă nu renunță la el în mod expres; t.n.).

Art. 2021 C. civ. luxemburghez este redactat în următorii termeni: „*La caution n’est obligée envers le créancier à le payer qu’à défaut du débiteur, qui doit être préalablement discuté dans ses biens ...*”¹⁹ (fideiusorul nu este obligat, față de creditor, să-l plătească decât în caz de eșec al debitorului, care trebuie să fie, în prealabil, „discutat” în bunurile sale; t.n.).

Art. 2294 alin. (1) C. civ. român dă de înțeles că „fideiusorul convențional sau legal are facultatea de a cere creditorului să urmărească mai întâi bunurile debitorului principal, dacă nu a renunțat la acest beneficiu în mod expres”.

În ochii unora, fundamentul beneficiului de discuțiune²⁰ este echitatea²¹. În *2862-3718 Québec inc. c. Provost*, notăm un soi de definiție: beneficiul de discuțiune este un drept conferit fideiusorului urmărit, ce-i

---

¹⁷ L. LEVENEUR (annoté sous la direction de), *Code civil, quarante-quatrième édition*, LexisNexis, Paris, 2024, p. 1745.

¹⁸ J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, Wilson & Lafleur, Montréal, 2021, p. 3789.

¹⁹ J. GUILLOT (annoté et commenté par), *Code civil luxembourgeois*, 2ème édition, Legitech, 2022, p. 1034.

²⁰ Un autor este de părere că beneficiul de discuțiune pare manifestarea cea mai naturală a caracterului accesoriu și subsidiar al fideiusiunii. S. PIÉDELIEVRE, *Droit des sûretés*, 3e édition, Ellipses, Paris, 2022, p. 116, nr. 159 („*Le bénéfice de discussion semble la manifestation la plus naturelle du caractère accessoire et subsidiaire du cautionnement*”).

²¹ J. DESLAURIERS, A. BENADIBA, *Les sûretés au Québec*, 2e édition, Wilson & Lafleur, Montréal, 2018, p. 836, nr. 2475 („*Le fondement du bénéfice de discussion est l’équité*”).

permite să ceară ca creditorul să discute în primul rând bunurile debitorului principal²².

Creditorul poate să-l urmărească pe fideiutor înaintea debitorului principal, dar fideiutorul poate opune beneficiul de discuțiune printr-o cerere expresă²³. Acest beneficiu nu operează de plin drept²⁴. Beneficiul de discuțiune de care se bucură fideiutorii convenționali și legali nu este de ordine publică²⁵. Instanța nu-l aplică din oficiu²⁶. În practică, beneficiul de discuțiune este opus de fideiutor sub forma unei excepții²⁷. Beneficiul de discuțiune este o excepție dilatorie, care trebuie să fie invocată *in limine litis*²⁸.

---

²² 2862-3718 Québec inc. c. Provost, (C.S., 1993-04-16), in J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 3789 („Le bénéfice de discussion est un droit conféré à la caution poursuivie, lui permettant d'exiger que le créancier discute d'abord les biens du débiteur principal ...”).

²³ J. DESLAURIERS, A. BENADIBA, op.cit., p. 836, nr. 2476 („Le créancier peut poursuivre la caution avant le débiteur principal, mais la caution peut opposer le bénéfice de discussion par une demande expresse”).

²⁴ J. DESLAURIERS, A. BENADIBA, op.cit., p. 836, nr. 2476 („Ce bénéfice n'opère pas non plus de plein droit”). Totodată, A. GOUÉZEL, *Le nouveau droit des sûretés. Commentaire article par article*, Dalloz, Paris, 2023, p. 136, nr. 238 („... le bénéfice (de discussion; nota ns., A.T.) ne joue pas de plein droit au profit de la caution ...”).

²⁵ J. DESLAURIERS, A. BENADIBA, op.cit., p. 836, nr. 2476 („Le bénéfice de discussion dont jouissent les cautions conventionnelles et légales n'est pas d'ordre public”).

²⁶ J. DESLAURIERS, A. BENADIBA, op.cit., p. 836, nr. 2476 („Le tribunal ne l'applique pas d'office”).

²⁷ A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, *Les sûretés personnelles* [Traité de droit civil (sous la direction de J. Ghestin)], LGDJ, Paris, 2010, p. 575, nr. 786 („En pratique, le bénéfice de discussion est opposé par la caution sous la forme d'une exception ...”).

²⁸ A. GOUÉZEL, op.cit., p. 137, nr. 241 („Le bénéfice de discussion est en effet une exception dilatoire ... qui doit être invoquée in limine litis ...”). *In limine litis* semnifică „la începutul judecății”. I. DELEANU, S. DELEANU, *Mică enciclopedie a dreptului. Adagii și locuțiuni latine în dreptul românesc*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000, p. 155.

Fideiutorul trebuie să-i indice creditorului bunurile susceptibile să fie discutate²⁹ [art. 2295 alin. (1) C.civ. român]; sigur, este vorba despre bunurile sesizabile ale debitorului principal³⁰. Regula se explică prin necesitatea de a evita invocarea pur dilatorie a beneficiului de discuțiune³¹.

Fideiutorul poate, în principiu, renunța în mod liber la beneficiul de discuțiune, pentru că acesta nu este instaurat decât în interesul său³². În Franța, este admis că renunțarea poate fi expresă sau tacită³³.

Beneficiul de discuțiune nu este întâlnit în situația tuturor fideiutorilor. Acest beneficiu nu-i profită, *e.g.*, fideiutorului care a renunțat expres la un astfel de drept în convenția de fideiusiune³⁴. Un alt exemplu de fideiutor privat de beneficiul de discuțiune este cel judiciar³⁵ [art. 2294 alin. (2) C.civ. român]. Soluția referitoare la fideiutorul judiciar este justificată de

---

²⁹ A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, op.cit., p. 580, nr. 796 („*La caution doit indiquer au créancier les biens susceptibles d'être discutés*”).

³⁰ É. LAMBERT, *Le cautionnement (art. 2333 à 2366 C.c.Q.)*, Éditions Yvon Blais, 2011, p. 172 („*Lorsque la caution invoque le bénéfice de discussion, elle doit indiquer au créancier **les biens saisissables du débiteur principal** ...*”; s.n.).

³¹ A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, op.cit., p. 580, nr. 796 („*Il s'agit d'éviter l'invocation purement dilatoire du bénéfice de discussion*”).

³² A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, op.cit., p. 578, nr. 793 („*La caution peut en principe librement renoncer au bénéfice de discussion, puisque celui-ci n'est instauré que dans son seul intérêt*”).

³³ A. GOUËZEL, op.cit., p. 137, nr. 239 („*Il est admis que la renonciation peut être expresse ou tacite ...*”). De asemenea, pentru renunțarea tacită, S. PIÉDELIEVRE, op.cit., p. 116, nr. 160 („*La renonciation (au bénéfice de discussion; n.n.) peut être tacite ; elle résulte du fait de se laisser poursuivre*”).

³⁴ É. LAMBERT, op.cit., p. 170 („*... le bénéfice de discussion ne profite pas: - à la caution qui a expressément renoncé à ce droit dans la convention de cautionnement ...*”).

³⁵ Ph. THERY, Ch. GLJSBERS, *Droit des sûretés*, LGDJ, Paris, 2022, p. 95, nr. 93 („*La loi refuse le bénéfice de discussion à la caution judiciaire ...*”).

autoritatea hotărârii judecătorești care ordonă furnizarea unui fideiutor: executarea sa nu trebuie să fie suspendată prin excepția de discuțiune³⁶.

Dacă este admis, beneficiul de discuțiune are ca efect suspendarea procedurilor³⁷. În măsura în care discuțiunea nu a permis de a-l dezinteresa în totalitate pe creditor, acesta este în drept să-și reia urmărirea contra fideiutorului³⁸. Atunci când creditorul întârzie urmărirea, el răspunde față de fideiutor, până la concurența valorii bunurilor indicate, pentru insolabilitatea debitorului principal survenită după indicarea bunurilor sesizabile ale datornicului [art. 2295 alin. (2) C.civ. român]. Altfel zis, creditorul va suporta consecințele neglijenței sale de a urmări un debitor solvabil în tot sau în parte³⁹. Dacă, spre exemplu, creditorul întârzie să acționeze și debitorul videază (*i.e.*, golește) un cont-creditor de 50.000 de euro care ar fi putut fi urmărit, obligația fideiutorului va fi diminuată cu atât⁴⁰.

---

³⁶ Ph. SIMLER, op.cit., p. 561, nr. 539 („*La solution est justifiée par l'autorité du jugement qui ordonne la fourniture d'une caution : son exécution ne doit pas être suspendue par l'exception de discussion*”).

³⁷ M. BOUDREAULT, M. LACHANCE, *Les sûretés*, 5e édition, Wilson & Lafleur, Montréal, 2022, p. 500, nr. 885 („*Lorsqu'il est admis, le bénéfice de discussion a pour effet de suspendre les procédures*”).

³⁸ P. TAFFOREAU, C. HÉLAINE, op.cit., p. 83, nr. 96 („*Si la discussion n'a pas permis de désintéresser totalement le créancier, celui-ci est en droit de reprendre ses poursuites contre la caution*”).

³⁹ Ph. THÉRY, Ch. GIJSBERS, op.cit., p. 95-96, nr. 94 („*Autrement dit, le créancier supportera les conséquences de sa négligence à poursuivre un débiteur solvable en tout ou partie*”).

⁴⁰ Ph. THÉRY, Ch. GIJSBERS, op.cit., p. 96, nr. 94 („*Si, par exemple, le créancier tarde à agir et que le débiteur vide un compte créancier de 50 000 euros qui aurait pu être saisi, l'obligation de la caution sera diminuée d'autant*”).

4. Beneficiul de diviziune.

Art. 2306 alin. (1) C.civ.fr. arată: „*Lorsque plusieurs personnes se sont portées cautions de la même dette, elles sont chacune tenues pour le tout*”⁴¹ (dacă mai multe persoane s-au făcut fideiusori ai aceleiași datorii, fiecare este ținută pentru tot; t.n.). Alin. (2) al art. 2306 continuă: „*Néanmoins, celle qui est poursuivie peut opposer au créancier le bénéfice de division*”⁴² (cu toate acestea, cea care este urmărită poate să-i opună creditorului beneficiului de diviziune; t.n.).

Art. 2349 C.civ.q. stabilește următoarele: „*Lorsque plusieurs personnes se sont rendues cautions d'un même débiteur pour une même dette, chacune d'elles est obligée à toute la dette, mais elle peut invoquer le bénéfice de division si elle n'y a pas renoncé expressément à l'avance*”⁴³ (dacă mai multe persoane s-au făcut fideiusori ai aceluiași debitor pentru aceeași datorie, fiecare dintre ele este obligată la toată datoria, dar ea poate invoca beneficiul de diviziune, dacă n-a renunțat la el în mod expres, în avans; t.n.).

Art. 2025 C.civ. luxemburghez semnaleză: „*Lorsque plusieurs personnes se sont rendues cautions d'un même débiteur pour une même dette, elles sont obligées chacune à toute la dette*”⁴⁴ (dacă mai multe persoane s-au făcut fideiusori ai aceluiași debitor pentru aceeași datorie, fiecare astfel de persoană este obligată la toată datoria; t.n.). Mai departe, art. 2026 alin. (1) al aceluiași Cod civil specifică: „*Néanmoins chacune d'elles peut, à moins qu'elle n'ait renoncé au bénéfice de division, exiger que le créancier divise préalablement son action, et la réduise à la part et portion de chaque caution*”⁴⁵ (totuși, fiecare dintre ele poate, cel puțin dacă n-a renunțat la beneficiul de diviziune, să ceară ca creditorul să-și divizeze în prealabil acțiunea și s-o reducă la partea fiecărui fideiusor; t.n.).

Art. 2297 C.civ. român menționează că „atunci când mai multe persoane s-au constituit fideiusori ai aceluiași debitor pentru aceeași datorie, fiecare dintre ele este obligată la întreaga datorie și va putea fi urmărită ca atare, însă cel urmărit poate invoca beneficiul de diviziune, dacă nu a renunțat în mod expres la acesta”. Observăm că art. 2297 C. civ. face vorbire despre „cel urmărit” care poate utiliza

---

⁴¹ L. LEVENEUR (*annoté sous la direction de*), *Code civil*, p. 1746.

⁴² L. LEVENEUR (*annoté sous la direction de*), *Code civil*, p. 1746.

⁴³ J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 3791.

⁴⁴ J. GUILLOT (*annoté et commenté par*), *Code civil luxembourgeois*, p. 1035.

⁴⁵ J. GUILLOT (*annoté et commenté par*), *Code civil luxembourgeois*, p. 1035.

beneficiul de diviziune, însă corectă ar fi fost sintagma „cea urmărită”, căci în discuție este una dintre persoanele ce s-au pus în poziția de fideiusori.

În Franța, în contextul beneficiului de diviziune, vechiul art. 2302 C.civ.fr. ținea seama de același debitor și aceeași datorie⁴⁶. Azi, art. 2306 alin. (1) C.civ.fr. are de-a face doar cu aceeași datorie, fără să mai pomenească necesitatea de a exista același debitor. Anterior actualului art. 2306 alin. (1) C.civ.fr., doctrina rostea aceste vocabule: fideiusori având garantat codebitori solidari diferiți nu pot să se prevealeze de beneficiul de diviziune, căci chiar dacă ei garantează, în acest caz, aceeași datorie, ei nu garantează același debitor⁴⁷. Luând în considerare art. 2306 alin. (1) C.civ.fr., s-ar putea bănui că fideiusorii ai doi codebitori solidari distincți pot de acum înainte să se prevealeze de beneficiul de diviziune, în măsura în care aceeași datorie este cea caucionată⁴⁸.

---

⁴⁶ Y. BLANDIN, *Réforme du droit des sûretés*, LGDJ, Paris, 2022, p. 36 („Anc. art. 2302 [:] Lorsque plusieurs personnes se sont rendues cautions d'un même débiteur pour une même dette, elles sont obligées chacune à toute la dette” [s.n.]).

⁴⁷ Ph. SIMLER, op.cit., p. 574, nr. 556 („... des cautions ayant garanti des codébiteurs solidaires différents ne peuvent se prévaloir du bénéfice de division, car si elles garantissent, dans ce cas, la même dette, elles ne garantissent pas le même débiteur”).

⁴⁸ A. GOUÉZEL, op.cit., p. 142, nr. 247 („... les cautions de deux codébiteurs solidaires distincts peuvent désormais se prévaloir du bénéfice de discussion (sic!; de division; n.n.), dans la mesure où c'est bien la même dette qui est cautionnée”).

Beneficiul de diviziune poate fi definit ca dreptul acordat unui fideiutor de a solicita ca creditorul să-și dividă cererea între fideiutorii solvabili și să-și reducă acțiunea la partea de care fideiutorul urmărit este ținut în cadrul datoriei⁴⁹. Simple considerații de echitate justifică beneficiul de diviziune⁵⁰.

Beneficiul de diviziune nu poate fi opus decât dacă fideiutorul este urmărit de creditor⁵¹. Dacă nicio acțiune n-a fost exercitată contra sa, fideiutorul nu poate invoca beneficiul așa încât să-l oblige pe creditor să primească doar partea aceluia garant și, astfel, fideiutorul să fie liberat de obligațiile sale⁵². Desigur, fideiutorul care vrea să pună în operă beneficiul de diviziune trebuie să-l ceară⁵³. Instanța nu invocă din oficiu beneficiul de diviziune⁵⁴.

---

⁴⁹ M. BOUDREAULT, M. LACHANCE, op.cit., p. 500, nr. 888 („*Le bénéfice de division peut être défini comme le droit accordé à une caution d'exiger que le créancier divise sa réclamation entre les cautions solvables et réduise son action à la seule part et portion dont la caution poursuivie est tenue dans la dette*”).

⁵⁰ A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, op.cit., p. 583, nr. 800 („*De simples considérations d'équité justifient ... qu'un cofidéjusseur poursuivi seul soit admis à exiger que le créancier divise son recours et le réduise à la part et portion de chacun : tel est l'objet du bénéfice de division ...*”).

⁵¹ É. LAMBERT, op.cit., p. 194 („*... le bénéfice de division ne peut être opposé que lorsque la caution est poursuivie par le créancier*”).

⁵² É. LAMBERT, op.cit., p. 194 („*... si aucune action n'a été exercée contre elle, la caution ne peut l'invoquer afin d'obliger le créancier à recevoir sa part et, ainsi, être libérée de ses obligations ...*”).

⁵³ M. BOUDREAULT, M. LACHANCE, op.cit., p. 501, nr. 890 („*La caution qui veut mettre en oeuvre le bénéfice de division doit en faire la demande*”).

⁵⁴ É. LAMBERT, op.cit., p. 195 („*... le tribunal ne soulève pas d'office le bénéfice de division*”).

Fiecare dintre fideiusori poate, în mod liber, să renunțe la beneficiul de diviziune, căci acesta nu este instaurat decât în interesul său⁵⁵. Renunțarea la acest beneficiu trebuie să fie făcută de o manieră expresă și redactată în termeni clari și preciși⁵⁶ (art. 2297 C.civ. român).

Merită precizat că beneficiul de diviziune ar putea fi invocat de un fideiusor legal, convențional sau judiciar⁵⁷.

Diviziunea nu are efect decât în privința fideiusorului simplu care o cere⁵⁸. Creditorul va fi forțat să-și reducă pretențiile la partea fiecărui garant [art. 2298 alin. (1) C.civ. român]. Determinarea acestei părți se stabilește prin divizarea datoriei la numărul fideiusorilor solvabili în momentul în care beneficiul de diviziune este pronunțat⁵⁹. Divizarea se face pe părți virile⁶⁰ (i.e., egale). Iată un exemplu: fideiusorii A, B și C garantează o datorie de 900 de lei. Creditorul îl urmărește pe garantul A pentru toți cei 900 de lei. A invocă și îi este acordat beneficiul de diviziune. Determinarea părții lui A se face prin împărțirea datoriei de 900 de lei la numărul fideiusorilor solvabili (presupunem că toți cei trei garanți sunt solvabili); astfel, partea lui A este de 300 de lei. Finalmente, divizarea având loc pe părți virile sau egale, porțiunea

---

⁵⁵ A.-S. BARTHEZ, D. HOUTCIEFF, op.cit., p. 586, nr. 806 („Chacune des cautions peut librement renoncer au bénéfice de division, puisque celui-ci n'est instauré que dans son seul intérêt”).

⁵⁶ V. Karim, op.cit., p. 52-53, nr. 178 („... la renonciation au bénéfice de division doit être faite de manière expresse et rédigée en termes clairs et précis”).

⁵⁷ É. LAMBERT, op.cit., p. 194 („... le bénéfice de division pourrait être invoqué par une caution légale, conventionnelle ou judiciaire”).

⁵⁸ M. BOURASSIN, op.cit., p. 241, nr. 312 („... la division n'a d'effet qu'à l'égard de la caution simple qui la demande ...”).

⁵⁹ É. LAMBERT, op.cit., p. 196 („... la détermination de cette part s'établit en divisant la dette par le nombre de cautions solvables au moment où le bénéfice de division est prononcé”).

⁶⁰ M. BOURASSIN, op.cit., p. 241, nr. 312 („... **la division se fait par parts viriles**, c'est-à-dire qu'il suffit de diviser le montant de la dette ou le montant garanti par le nombre de cautions solvables”; s.n.).

fiecărui fideiutor este de câte 300 de lei. Insolvabilitatea unui fideiutor în clipa în care diviziunea este invocată este suportată de cei care sunt solvabili⁶¹: astfel, dacă fideiutorul C este insolubil în momentul invocării beneficiului de diviziune, această insolabilitate va fi suportată de fideiutorii solvabili A și B, partea fiecăruia fiind de 450 de lei (*i.e.*, cuantumul de 900 de lei împărțit la cei doi fideiutori rămași solvabili⁶²).

III. Fideiusiunea solidară

5. În practică, creditorii profesioniști (în particular, bancherii) cer o fideiusiune solidară, de manieră să împiedice fideiutorul să se prevaleze de beneficiile de discuțiune și de diviziune⁶³.

---

⁶¹ Y. PICOD, J.-J. ANSAULT, op.cit., p. 185, nr. 83 („*L’insolvabilité d’une caution au jour où la division est invoquée est supportée par celles qui sont solvables*”).

⁶² Într-adevăr, datoria trebuie să fie divizată doar între fideiutorii solvabili în momentul în care beneficiul este acordat. M. BOUDREAULT, M. LACHANCE, op.cit., p. 501, nr. 891 („... *la dette doit être divisée entre les seules cautions solvables au moment où le bénéfice est octroyé*”).

⁶³ Y. PICOD, J.-J. ANSAULT, op.cit., p. 181, nr. 82 bis („*Dans la pratique, les créanciers professionnels (en particulier les banquiers) exigent un cautionnement solidaire, de façon à empêcher la caution de se prévaloir des bénéfices de discussion et de division*”).

6. Art. 2290 C.civ.fr. scoate în lumină: „*Le cautionnement est simple ou solidaire [alin. (1)]. La solidarité peut être stipulée entre la caution et le débiteur principal, entre les cautions, ou entre eux tous [alin. (2)]*”⁶⁴ (Fideiusiunea este simplă sau solidară [alin. (1)]. Solidaritatea poate fi stipulată între fideiutor și debitorul principal, între fideiutori sau între ei toți [alin. (2)]; t.n.).

Art. 2352, teza I C.civ.q. vine cu următoarele precizări: „*Lorsque la caution s’oblige, avec le débiteur principal, en prenant la qualification de caution solidaire ou de codébiteur solidaire, elle ne peut plus invoquer les bénéfices de discussion et de division ...*”⁶⁵ (dacă fideiutorul se obligă, cu debitorul principal, luând calificarea de fideiutor solidar ori de codebitor solidar, nu mai poate invoca beneficiile de discuțiune și de diviziune; t.n.).

Art. 2021 C. civ. luxemburghez face aluzie la fideiutorul ce se poate obliga în solidar cu debitorul⁶⁶.

Art. 2300 C. civ. român semnalează că „atunci când se obligă împreună cu debitorul principal cu titlu de fideiutor solidar sau de codebitor solidar, fideiutorul nu mai poate invoca beneficiile de discuțiune și de diviziune”.

7. Solidaritatea poate fi stipulată fie între fideiutor și debitor (i), fie între fideiutori (ii), fie, în același timp, între fideiutori, pe de-o parte și, pe de altă parte, între fiecare fideiutor și debitorul principal⁶⁷ (iii). Solidaritatea, așadar, apare ca verticală⁶⁸ (i.e., între fideiutor și debitorul principal) sau orizontală⁶⁹

---

⁶⁴ L. LEVENEUR (annoté sous la direction de), *Code civil*, p. 1743.

⁶⁵ J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 3793.

⁶⁶ J. GUILLOT (annoté et commenté par), *Code civil luxembourgeois*, p. 1034 („Art. 2021 [:] ... à moins qu’elle (i.e., la caution ; n.n.) ne se soit obligée solidairement avec le débiteur ...”).

⁶⁷ P. TAFFOREAU, C. HELAINE, op.cit., p. 88, nr. 108 („La solidarité peut être stipulée soit entre la caution et le débiteur ..., soit entre les cautions ..., soit ... à la fois entre les cautions, d’une part, et, d’autre part, entre chaque caution et le débiteur principal ...”).

⁶⁸ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 39, nr. 53 („La solidarité verticale est celle qui gouverne les rapports de chaque caution avec le débiteur principal ...”).

⁶⁹ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 39, nr. 53 („... la solidarité horizontale est celle qui gouverne les relations des cautions les unes avec les autres”).

(i.e., între cofideiutori) ori atât verticală cât și orizontală (i.e., între cofideiutori cât și cu debitorul principal)⁷⁰.

Bineînțeles, pare cu totul acceptabil să ne întrebăm cum ia naștere o fideiusiune solidară? Dintru început, ne amintim că solidaritatea trebuie să rezulte dintr-o voință clară și precisă și trebuie să fie exclusă în caz de îndoială⁷¹; solidaritatea nu se prezumă (art. 1445 C.civ. român). În mod obișnuit, astfel, o clauză de solidaritate se impune stipulată în fideiusiune⁷². Totuși, câteodată, solidaritatea se prezumă. Art. 1525 alin. (2) C.civ.q. pretinde că „*elle (i.e., la solidarité; n.n.) est ... présumée entre les débiteurs d'une obligation contractée pour le service ou l'exploitation d'une entreprise*”⁷³ (solidaritatea este prezumată între debitorii unei obligații contractate pentru serviciul sau exploatarea unei întreprinderi; t.n.). Aproape identic, art. 1446 C.civ. român evidențiază că „*solidaritatea se prezumă între debitorii unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi ...*”. Așa fiind, în Québec și în România, solidaritatea poate fi, de asemenea,

---

⁷⁰ A. GOUËZEL, op.cit., p. 39-40, nr. 64 („... celle-ci (i.e., la solidarité; n.n.) peut exister entre la ou les cautions et le débiteur principal (solidarité verticale), entre les cofidéjusseurs eux-mêmes (solidarité horizontale) ou entre les cofidéjusseurs eux-mêmes ainsi qu'avec le débiteur principal (solidarité verticale et horizontale)”).

⁷¹ L. BOUGEROL, G. MEGRET, *Le guide du cautionnement et autres sûretés personnelles*, 1re édition, Dalloz, Paris, 2022, p. 90, nr. 13.53 („... la solidarité doit résulter d'une volonté claire et précise, et doit être exclue en cas de doute”).

⁷² M. BOURASSIN, op.cit., p. 240, nr. 308 („... une clause de solidarité est stipulée dans le cautionnement ...”). De asemenea, É. LAMBERT, op.cit., p. 218 („... la solidarité résulte d'une stipulation dans le contrat de cautionnement ...”).

⁷³ J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 2438.

prezumată între fideiusorii care garantează executarea obligației contractate în cursul activităților unei întreprinderi⁷⁴.

8. În Québec, art. 2352 C.civ.q. ține seama de posibilitatea ca fideiusorul să se oblige, alături de debitor, luând calificarea, *inter alia*, de codebitor solidar⁷⁵. Asemănător, art. 2300 C.civ. român îmbrățișează ipoteza fideiusorului care se poate obliga, împreună cu datornicul principal, cu titlu de codebitor solidar. Iată, atunci, ce ne este posibil să ne interogăm: fideiusorul solidar este un fel de codebitor solidar?

Referindu-se la fideiusiunea solidară (între garant și debitorul principal), un autor opinează că fideiusorul se transformă într-un datornic principal obligat în solidar cu debitorul principal inițial, astfel încât creditorul se vede dotat cu doi debitori principali ținută solidar⁷⁶. Punctul de vedere nu ne pare convingător. Într-adevăr, fideiusorul care se angajează solidar cu debitorul principal rămâne, evident, un fideiusor: el nu devine un codebitor solidar al obligației principale⁷⁷.

După cum bine s-a spus, chiar solidar, fideiusorul rămâne un debitor accesoriu, un garant; el nu poate fi asimilat unui codebitor solidar, care este ținut cu titlu principal⁷⁸.

---

⁷⁴ V. KARIM, op.cit., p. 56, nr. 189 („*La solidarité peut aussi être présumée entre les cautions qui garantissent l'exécution de l'obligation contractée dans le cours des activités d'une entreprise*”).

⁷⁵ J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 3793.

⁷⁶ P. VASILESCU, *Drept civil. Obligații*, ediția a 3-a, Hamangiu, București, 2024, p. 167-168.

⁷⁷ É. LAMBERT, op.cit., p. 221 („... *la caution qui s'engage solidairement avec le débiteur principal demeure évidemment une caution : elle ne devient pas un codébiteur solidaire de l'obligation principale*”).

⁷⁸ A. GOUÉZEL, op.cit., p. 41, nr. 67 („... *même solidaire, la caution reste un débiteur accessoire, un garant ; elle ne peut donc pas être assimilé à un codébiteur solidaire, qui est tenu à titre principal*”).

Bineînțeles, câteva diferențe pot fi detectate între fideiutorul solidar și codebitorul solidar. Fideiutorul solidar, fiind un garant personal, nu trebuie să suporte nicio contribuție definitivă la datorie⁷⁹; unul dintre caracterele esențiale ale garanției personale este tocmai absența de contribuție la datorie din partea garantului⁸⁰. Astfel, fideiutorul solidar, dacă îl plătește pe creditor, va recupera tot de la debitorul principal, așa încât să nu contribuie definitiv la datorie. Codebitorul solidar, însă, contribuie parțial la datoria totală⁸¹ [art. 1456 alin. (1) C. civ. român]. În sfârșit, beneficiul de cesiune de acțiuni (*i.e.*, beneficiul de subrogație)⁸² i-a fost refuzat codebitorului solidar, însă recunoscut fideiutorului solidar⁸³.

9. Efectul principal al calificării de fideiusiune solidară este suprimarea beneficiilor de discuțiune și de diviziune⁸⁴. Desigur, nuanțările trebuie să intervină; astfel, este întru totul util să diferențiem diversele figuri ale solidarității în domeniul fideiusiunii.

---

⁷⁹ M. CABRILLAC, Ch. MOULY, S. CABRILLAC, Ph. PETEL, *Droit des sûretés*, 11e édition, LexisNexis, Paris, 2022, p. 29, nr. 27 („... le garant qui ne doit supporter aucune contribution définitive”).

⁸⁰ M. CABRILLAC, Ch. MOULY, S. CABRILLAC, Ph. PETEL, op.cit., p. 26, nr. 23 („La sûreté personnelle se reconnaît à la réunion de deux **caractères essentiels** : ... création d'un droit de créance supplémentaire; ... **absence de contribution à la dette par le garant**”; s.n.).

⁸¹ M. CABRILLAC, Ch. MOULY, S. CABRILLAC, Ph. PETEL, op.cit., p. 29, nr. 27 („**La contribution partielle à la dette totale qu'assure le codébiteur solidaire** ...”; s.n.).

⁸² Ph. SIMLER, op.cit., p. 833, nr. 831 („... une cause de décharge de la caution empruntée au droit romain, **appelée « bénéfice de cession d'actions » ou « bénéfice de subrogation »**”; s.n.).

⁸³ Ph. SIMLER, op.cit., p. 97, nr. 89 („... le bénéfice de cession d'actions [...] a été refusé au codébiteur solidaire [...], mais reconnu à la caution solidaire ...”).

⁸⁴ H. WESTENDORF, *Les sûretés et garanties du crédit en droit luxembourgeois*, tome 3, *Les sûretés personnelles*, 2e édition, Éditions Larcier-Intersentia, Bruxelles, 2023, p. 196, nr. 343 („L'effet principal de la qualification de cautionnement solidaire est la suppression des bénéfices de discussion et de division”).

Întâi, ne va preocupa cazul solidarității ce este, în același timp, orizontală și verticală, existând între fideiusori și între fiecare fideiutor și debitorul principal; în această ipoteză, solidaritatea exclude atât beneficiul de diviziune, cât și beneficiul de discuțiune⁸⁵.

Apoi, solidaritatea cu debitorul (*i.e.*, verticală) îl privează pe fideiutor de beneficiul de discuțiune⁸⁶.

În fine, solidaritatea între fideiusori (*i.e.*, orizontală) îi lipsește de beneficiul de diviziune⁸⁷. Bineînțeles, vom sublinia că fideiusorii solidari cu debitorul, dar nu și între ei, pot opune beneficiul de diviziune⁸⁸.

În Québec, poate fi detectat un caz ... curios. În *Société d'aide au développement des collectivités (SADC) de Nicolet-Bécancour c. Désilets*, instanța a pretins următoarele: semnarea unui contract de fideiusiune distinct de către fiecare fideiutor nu implică o solidaritate între respectivii fideiusori, ci doar cu debitorul principal; fideiusorii nu pot, așadar, invoca beneficiul de

---

⁸⁵ M. BOURASSIN, op.cit., p. 243, nr. 317 („**Solidarité à la fois horizontale et verticale, entre les cautions et entre chaque caution et le débiteur principal.** Dans cette hypothèse, la solidarité exclut certainement tant le bénéfice de division, que le bénéfice de discussion”; s.a).

⁸⁶ A. GOUÉZEL, op.cit., p. 40, nr. 66 („... la solidarité avec le débiteur prive la caution du bénéfice de discussion ...”).

⁸⁷ A. GOUÉZEL, op.cit., p. 40, nr. 66 („... la solidarité entre les cautions les prive du bénéfice de division ...”).

⁸⁸ Ph. SIMLER, *La réforme du droit des sûretés. Commentaire article par article*, LexisNexis, Paris, 2022, p. 47, nr. 41 („... les cautions solidaires avec le débiteur, mais non entre elles peuvent opposer le bénéfice de division”). Totodată, Ph. SIMLER, Ph. DELEBECQUE, op.cit., p. 240, nr. 211 („... les cautions non solidaires entre elles, fussent-elles solidaires avec le débiteur, peuvent invoquer le bénéfice de division”).

diviziune între ei⁸⁹. În viziunea curții, pare-se, fideiusorii nu erau solidari între ei, ci numai cu debitorul, și, cu toate acestea, nu li se recunoștea beneficiul de diviziune. Lucrurile, probabil, stau altfel. Precum scriu unii, un angajament solidar al fideiusorilor cu debitorul, în absența solidarității stipulate între fideiusori, n-ar trebui să antreneze decât pierderea beneficiului de discuțiune și nu dispariția beneficiului de diviziune⁹⁰.

Concluzii

10. Distincția dintre fideiusiunea simplă și cea solidară revelează un anumit divorț între practică și lege⁹¹. În regulă generală, fideiusiunea este simplă⁹². Fideiusiunea solidară este, în drept, excepțională⁹³. În fapt, fideiusiunea este, foarte des, solidară⁹⁴. În practică, fideiusiunea simplă, adică non-solidară, este rarisimă⁹⁵.

---

⁸⁹ *Société d'aide au développement des collectivités (SADC) de NICOLET-BECANCOUR c. DESILETS*, (C.Q., 2005-04-07), in J.-L. BAUDOIN, Y. RENAUD, *Code civil du Québec annoté*, 24e édition, tome 2, p. 3795 („*La signature d'un contrat de cautionnement distinct par chaque caution n'emporte pas solidarité entre elles, mais seulement avec le débiteur principal. Les cautions ne peuvent donc invoquer le bénéfice de division entre elles*”).

⁹⁰ M. BOUDREAU, M. LACHANCE, op.cit., p. 500, nr. 889, nota de subsol nr. 2381 („... un engagement solidaire des cautions avec le débiteur, en l'absence de solidarité stipulée entre les cautions, ne devrait entraîner que la perte du bénéfice de discussion et non la disparition du bénéfice de division ...”).

⁹¹ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 34, nr. 47 („*La distinction du cautionnement simple et solidaire révèle un certain divorce entre la pratique et la loi*”).

⁹² V. KARIM, op.cit., p. 49, nr. 166 („*En règle générale, le cautionnement est simple ...*”).

⁹³ L. AYNES, P. CROCO, A. AYNES, op.cit., p. 77 („*Le cautionnement solidaire est, en droit, exceptionnel ...*”).

⁹⁴ L. AYNES, P. CROCO, A. AYNES, op.cit., p. 77 („*En fait, le cautionnement est très souvent solidaire ...*”).

⁹⁵ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 34, nr. 47 („*En pratique, le cautionnement simple, c'est-à-dire non solidaire, est rarissime*”).

Fideiusiunea simplă conferă două avantaje, în comparație cu fideiusiunea solidară: beneficiul de discuțiune (*supra.*, nr. 3) și beneficiul de diviziune⁹⁶ (*supra.*, nr. 4).

Creditorii profesioniști (în particular, bancherii) cer o fideiusiune solidară, de manieră să împiedice fideiusorul să se prevaleze de beneficiile de discuțiune și de diviziune⁹⁷. Așadar, efectul principal al calificării de fideiusiune solidară este suprimarea beneficiilor de discuțiune și de diviziune⁹⁸. Desigur, fideiusorul solidar nu se confundă cu un codebitor solidar. Chiar solidar, fideiusorul rămâne un debitor accesoriu, ceea ce interzice să fie asimilat unui codebitor solidar⁹⁹.

---

⁹⁶ A. CUNY de la VERRYERE, V. De MEESTER, op.cit., p. 42, nr. 58 („*Celui-ci (i.e., le cautionnement simple; n.n.) confère deux avantages en comparaison du cautionnement solidaire: le bénéfice de discussion ... et le bénéfice de division ...*”).

⁹⁷ Y. PICOD, J.-J. ANSAULT, op.cit., p. 181, nr. 82 bis („*... les créanciers professionnels (en particulier les banquiers) exigent un cautionnement solidaire, de façon à empêcher la caution de se prévaloir des bénéfices de discussion et de division*”).

⁹⁸ H. WESTENDORF, op.cit., p. 196, nr. 343 („*L'effet principal de la qualification de cautionnement solidaire est la suppression des bénéfices de discussion et de division*”).

⁹⁹ J. FRANÇOIS, op.cit., p. 36, nr. 49 („*Même solidaire, la caution reste un débiteur accessoire, ce qui interdit de l'assimiler à un codébiteur solidaire*”).